

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Gdańsku

*Ujednolicony tekst wystąpienia
pokontrolnego uwzględniający zmiany
wprowadzone Uchwałą Komisji
Odwoławczej z dnia 7 lutego 2012 r.*

LGD-4101-024-05/2011

Gdańsk, 13 stycznia 2012 r.

P/11/073

**Pan
Jerzy Stanisław Godzik
Starosta Kwidzyński**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie *art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.)*, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Gdańsku przeprowadziła kontrolę w Starostwie Powiatowym w Kwidzynie („Starostwo”). Przedmiotem kontroli była organizacja i finansowanie kształcenia i doskonalenia zawodowego nauczycieli w latach 2009-2011 (do 30 września).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym 4 stycznia 2012 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie *art. 60 ustawy o NIK*, przekazuje niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działalność Starostwa w skontrolowanym zakresie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, które polegały na:

- nierzetelności prowadzonej bazy Systemu Informacji Oświatowej (SIO),
- powoływaniu doradców metodycznych niezgodnie z obowiązującymi przepisami,
- niepełnym wykorzystaniu środków wyodrębnionych na doskonalenie nauczycieli,
- niewykorzystaniu kwalifikacji nauczycieli nabytych w wyniku doskonalenia i doskonalenia zawodowego.

1. Pozytywnie z nieprawidłowościami ocenia się funkcjonowanie systemu wsparcia zawodowego nauczycieli w formach doskonalenia zawodowego i doradztwa metodycznego.

1.1. W roku szkolnym 2010/2011 Powiat Kwidzyński prowadził 11 szkół i placówek oświatowych oraz jednostkę organizacyjną pomocy społecznej – Dom Dziecka w Kwidzynie. W jednostkach tych zatrudniono ogółem 434

nauczycieli, z których 50,5% (219) stanowili nauczyciele dyplomowani, a 26,5% (115) nauczyciele mianowani.

- 1.2. Starostwo terminowo przekazywało Radzie Powiatu Kwidzyńskiego informacje o stanie realizacji zadań oświatowych za poszczególne lata szkolne (2008/2009 r., 2009/2010 i 2010/2011), co było zgodne z wymogiem *art. 5a ust. 4 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty*¹. („ustawa o systemie oświaty”).
- 1.3. Starostwo nie wywiązało się z obowiązku sprawdzenia kompletności i poprawności danych zgromadzonych w bazie danych SIO w zakresie ukończonych przez nauczycieli form kształcenia i doskonalenia zawodowego, do czego zobowiązane są podmioty prowadzące bazy danych zgodnie z *art. 7 ust. 2 i 3 ww. ustawy z dnia 19 lutego 2004 r. o systemie informacji oświatowej*².

W przekazywanych Starostwie bazach danych SIO za lata szkolne 2008/2009, 2009/2010 i 2010/2011, dyrektorzy podległych jednostek oświatowych nie ujmowali wszystkich informacji o ukończonych przez nauczycieli formach kształcenia i doskonalenia zawodowego, wymaganych *art. 3 ust. 4 pkt 1 lit. h ww. ustawy*. Wykazane w bazie SIO na dzień 30 września 2011 r. dane o ukończonych w poprzednim roku szkolnym formach kształcenia i doskonalenia zawodowego dotyczyły 31 nauczycieli z 2 placówek oświatowych, natomiast pozostałe 10 szkół nie wykazało informacji dotyczących doksztalcenia zawodowego 15 nauczycieli w tabeli N10 - Ukończone formy kształcenia zawodowego w poprzednim roku szkolnym i 79 nauczycieli w tabeli N11 - Ukończone formy doskonalenia zawodowego w poprzednim roku szkolnym.

Z Pana wyjaśnień wynika m.in., że przyczyną powyższej nieprawidłowości był brak jasnych i jednoznacznych wytycznych odnośnie danych jakie należy wprowadzić do systemu, trudności związane z interpretacją form doskonalenia zawodowego, niedostarczanie przez nauczycieli dokumentów potwierdzających ukończone formy doksztalcenia lub doskonalenia zawodowego bądź dostarczaniem ich po terminie. NIK nie podziela tego stanowiska, uważając, że wynikało to głównie z nieegzekwowania od dyrektorów podległych placówek oświatowych, w ramach sprawowanego nadzoru, rzetelnych danych dotyczących kompletności i poprawności bazy SIO, za co w myśl *art. 7 ust. 6 pkt 2 ww. ustawy* odpowiada zarówno dyrektor szkoły jak i organ wykonawczy gminy.

- 1.4. W latach szkolnych 2010/2011 i 2010/2011 Starostwo zapewniło odpowiednio dwóm i czterem nauczycielom prowadzonych szkół i placówek wsparcie doradców metodycznych, o których mowa w § 22 *ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 19 listopada 2009 r. w sprawie placówek doskonalenia zawodowego*³ („rozporządzenie MEN z 19 listopada 2009 r.”). Powołani doradcy metodyczni spełniali wymagania w zakresie posiadanych kwalifikacji, stopnia zawodowego i stażu pracy, określone w § 23 *ust. 2 rozporządzenia MEN z dnia 19 listopada 2009 r.* Powierzenie obowiązków doradców

¹ Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 ze zm.

² Dz. U. Nr 49, poz. 463 ze zm.

³ Dz. U. Nr 200, poz. 1537 ze zm.

następowało na podstawie uchwał Zarządu Powiatu z wyszczególnieniem jednostki, w której nauczyciel będzie wykonywał zadania doradcy metodycznego, nazwy przedmiotu oraz szczegółowego zakresu zadań metodyków zgodnie z § 23 ust. 4 rozporządzenia MEN z dnia 19 listopada 2009 r.

Nieprawidłowością było powierzenie zadań dwóm doradcom metodycznym z przedmiotów język polski i matematyka (w okresie od 1.04 2008 r. oraz 1.09.2009 r. do 31.03 2010 r.), bez obniżenia ich pensum nauczycielskiego. Przyznając równocześnie dodatek funkcyjny (łączne wynagrodzenie wyniosło 21,00 tys. zł), naruszono § 23 ust. 3 pkt 1 ww. rozporządzenia MEN z 19 listopada 2009 r., ponieważ w świetle tego przepisu zadania doradcy metodycznego mogą być wykonywane przez nauczyciela w ramach stosunku pracy w publicznej szkole lub placówce, w której nauczyciel jest zatrudniony, z jednoczesnym obniżeniem wysokości obowiązkowego wymiaru godzin zajęć dydaktycznych.

W ocenie NIK, wymienione w złożonym przez Pana wyjaśnieniu przyczyny przyjętego trybu zatrudnienia doradców metodycznych jak: zgoda zainteresowanych, uchwała Zarządu Powiatu o zatrudnieniu oraz potrzeby szkoły nie mogą w wystarczający sposób uzasadnić odstępiania od przestrzegania ww. przepisu.

- 1.5. Wprawdzie w kontrolowanym okresie Powiat nie skorzystał z prawa utworzenia placówki doskonalenia nauczycieli, o której mowa w *art. 77a ust.1 w związku z art. 5 ust 6 a ustawy o systemie oświaty*, niemniej jednak nauczyciele, którym powierzono zadania doradców metodycznych na podstawie § 23 ust.3 pkt 2 *rozporządzenia MEN z 19 listopada 2009 r.*, byli zatrudnieni w Akademii Umiejętności Pedagogicznych prowadzonej przez Gminę Miejską Kwidzyn.
2. Pozytywnie, pomimo stwierdzonej nieprawidłowości ocenia się wykorzystanie środków publicznych przeznaczonych na doskonalenie nauczycieli.
 - 2.1. W budżecie Powiatu na lata 2009, 2010 i 2011 zaplanowano wydatki na kształcenie i doskonalenie zawodowe nauczycieli w kwotach odpowiednio: 138,05 tys. zł, 136,40 tys. zł i 166,16 tys. zł. Wysokość zaplanowanych środków odpowiadała wymaganemu poziomowi wyodrębnienia środków na ten cel przez organ prowadzący, określonego w *art. 70 a ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela*⁴. W trakcie roku budżetowego nie dokonywano zmian w planach finansowych powodujących zmniejszenie środków na doskonalenie zawodowe nauczycieli.
 - 2.2. W kontrolowanych latach 2009-2011 Starostwo przestrzegało przepisów *rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 29 marca 2002 r. w sprawie sposobu podziału środków na wspieranie doskonalenia zawodowego nauczycieli pomiędzy budżety poszczególnych wojewodów, form doskonalenia zawodowego dofinansowywanych ze środków wyodrębnionych w budżetach organów prowadzących szkoły, wojewodów, ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania oraz szczegółowych kryteriów i trybu przyznawania tych środków*⁵ w zakresie:

⁴ Dz. U. z 2006 r. Nr 97, poz. 674 ze zm.

⁵ Dz. U. Nr 46, poz. 430

- podziału środków finansowych w planach dofinansowania form doskonalenia zawodowego nauczycieli, (§2 ust. 1 i 2)
- egzekwowania od dyrektorów szkół i placówek oświatowych prowadzonych przez Starostwo wniosków o dofinansowanie form kształcenia i doskonalenia zawodowego nauczycieli, opiniowanych przez związki zawodowe, (§6 ust 1),
- opracowania na lata 2009, 2010 i 2011 planów dofinansowania form doskonalenia zawodowego nauczycieli (§6 ust. 2),
- egzekwowania od dyrektorów szkół sporządzenia i złożenia w terminie do 31 marca każdego roku sprawozdań ze sposobu wykorzystania środków finansowych przyznanych na kształcenie i doskonalenie zawodowe nauczycieli w poprzednim roku budżetowym (§6 ust.3).

2.3. W 2009 r. planowane w budżecie Powiatu wydatki na kształcenie i doskonalenie zawodowe nauczycieli zostały wykorzystane w kwocie 114,88 tys. zł, co stanowiło 83,2 % planu. Nie wykonano wydatków m.in. w kwocie 18,00 tys. zł ze środków będących w dyspozycji Starostwa zaplanowanych na realizację projektu związanego z doksztalcaniem i doskonaleniem nauczycieli, który nie doszedł do skutku oraz nie wykorzystano środków w kwocie 4,78 tys. zł z powodu niepowołania planowanego doradcy metodycznego z języka angielskiego W kolejnych latach (2010 i 2011) wydatki na kształcenie i doskonalenie zawodowe nauczycieli zostały wykorzystane odpowiednio w 98,0% i 99,9 % .

3. Nieprawidłowością było niepełne wykorzystanie kwalifikacji osób uzyskujących dofinansowanie do form kształcenia.

Spośród 33 nauczycieli objętych badaniem, którzy ukończyli różne formy kształcenia, 10 nauczycieli (2008/2009: -1 nauczyciel, a 2009/2010 - 9 nauczycieli), dofinansowanych przez Starostwo kwotą 8,2 tys. zł, nie otrzymało przydziału wymiaru godzin do zajęć edukacyjnych, do których uzyskali kwalifikacje.

Z Pana wyjaśnienia wynika, że przyczyną było m.in. uczestniczenie nauczycieli w formach doksztalcania na podstawie wieloletnich planów doskonalenia zawodowego, nie uwzględniających wprowadzanych zmian ramowych planów nauczania w placówkach oświatowych. Zdaniem NIK, formy doksztalcania nauczycieli powinny wynikać z aktualnych potrzeb szkół, a uzyskane przez nich kwalifikacje powinny być w pełni wykorzystywane.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- 1) zapewnienie kompletności i poprawności prowadzonej bazy danych SIO,
- 2) wprowadzenie rozwiązania organizacyjnego zapewniającego stosowanie, w przypadku powoływania doradców metodycznych, obowiązujących przepisów,
- 3) przyjęcie rozwiązań zapewniających wykorzystanie kwalifikacji zawodowych nauczycieli zdobytych w procesie doskonalenia zawodowego.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Gdańsku, na podstawie *art. 62 ust. 1 ustawy o NIK* oczekuje przedstawienia, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosku lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią *art. 61 ust. 1 ustawy o NIK*, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie, do dyrektora Delegatury NIK w Gdańsku, umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z *art. 62 ust. 2 ustawy o NIK*, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.